

F.-J. Steinmetz — J. Sudbrack — F. Wulf: Verantworteter Glaube (Felelős hit). Meditationen zum christlichen Bekenntnis. Echter Verlag Würzburg, 1971. 126 o.

A „Geist und Leben” c. ismert lelkiéleti folyóirat szerkesztőcsoportja ezt az elmélkedés-sorozatát rádióbeszédnek formájában készítette el: innen a kiszabott időre szánt arányos terjedelem. Kilenc alapvető elmélkedésben iparkodtak a mai ember nyelvén elmondani, megváltozott körülményeinek megfelelő módon „megtestesíteni”, azaz modern tapasztalati keretben eléjük elméldetni azokat a kérdéseket és kétségeket, azokat a reménységeket és alapigazságokat, amelyek elsősorban foglalkoztatják, gyöttrik vagy biztatják a híveket is. A három szerző pluralizmusába egységet hoz a Krisztus-kérdés központi szerepe és az Egyház, mint hitünk és szeretetünk tárgya.

A tárgyalás nyelve mindig élénk és érthető. De nem hiányzik az alaposság, a komoly mélységekbe hatolás sem; nem kapunk üres beszédet.

Hogyan beszéljünk ma az Istenről, hogy necsak szavakat mondjunk, hanem adjunk is valamit? És ha a régi istenérvek nem hatnak a modern emberre, milyen utakon-módokon találkozhatik Istennel, Aki számára is alap és cél, a lét központja, és legmélyebb igényeire válasz? (1. és 2. elmélkedés.)

A Biblia, Isten Igéje, hogyan lesz újra és újra erősítő táplálék, ha helyesen és hittel olvassuk, s hogyan találhatja meg ott mindenki — a változatos Krisztus-képekben — a nekivalót, hogy Vele személyes kapcsolatba léphessen? (3. és 4.)

A különböző egyházképekben megtalálni a hívők közösségét és még jogos kritikával is mindig építeni és szeretni, megvalósítva benne az egység és a sokféleség ma annyit hangoztatott követelményét éppen a közös Lakoma, az „egység kapcsa” által: ime a nagyszerű 5. és 6. fejezet.

A remény döntő szerepéről és ott a gyarló, legjobb törekvése ellenére is csetlő-botló embert megértő, védő, támogató pap szerepéről beszél Steinmetz a 7. és 8. elmélkedésben.

Az egész könyv koronája kétségtelenül az utolsó elmélkedés, ahol Wulf a szeretet Istenéről beszél. Ószintén feltárja, milyen nehéz a modern embernek sokszor az Isten szeretetében hinni. Milyen döntő itt az életünkbe belépő, sorsunkat vállaló Krisztus szerepe és mennyire egyetlen hiteles tanúságtétel legtöbb modern ember számára, amikor látja hozzá hasonló gyarló embereken a szolgáló és önzetlen szeretet.

Csak a témák felsorolása is bizonyítja, milyen aktuális, mindenkit érdeklő kérdések képezik a 9 elmélkedés anyagát. A három szerző gyakorlati konferenciázó, lelki-gyakorlat-adó és szerkesztő, ezért oldják meg olyan sikerrel feladatukat. Nekünk beszélnek, mai embereknek, a mi nyelvünkön. Elmélkedési anyagnak, lelkiolvasmány-nak haszonnal forgathatjuk, nyugodtan adhatjuk intelligens hívők és főleg fiatalok kezébe. A könyv végén fejezetenként megadott további irodalom is továbbbővíthet értékes elmélkedési, olvasási anyag tekintetében.

Békési István

P.-A. Liégé: Krisztusi élet (Vivre en chrétien). Wien OMC 1973. 125 o. Fordította: Bernáth Ferenc.

Az OMC kiadó rövid időn belül már a második művet teszi közzé magyarul Pierre-André Liégé francia domonkos, katechetikai professzor, zsinati teológus szakértő tollából. (Az első volt 1970-ben a Tanúim lesztek c.) Szerencsés választás. Ezeket a ki-egyensúlyozott világnézetű írásokat főleg két okból vesszük szívesen kézbe. Az egyik: Liégé kitűnően ért az érdekes, lendületes írás művészetéhez. A legjobb francia hagyományok folytatója ebben. A nem egy szerzőnél olyan sajnálatosan száraznak ható vallási igazságok nála mindenestül beépülnek az életbe — az emberi és az isteni életbe —, és ezzel személyesen jelentőssé, izgalmassá válnak. A magyar fordítás szépen tolmácsolja a stílusnak ezt az elevenségét. A másik ok: írásainak egészséges optimizmusa. Reális keresztény optimizmust értünk ezen, amely nem húny

szemet a nehézségek elől, hanem éppen azokból nő ki. Mind a két érintett sajtóság különösképpen fiatalok számára teheti rokonszenvesse Liégé atya könyveit.

Ez a műve tulajdonképpen modern erkölcsstan. Már legelső lapján a keresztény erkölcs szívébe vezet: „Krisztus élt. Húsvét és Pünkösd eseményei megtörténtek . . . Kereszténynek lenni annyi, mint egész életünkkel beleállni ebbe az áramlásba, engedni, hogy erői rántkaláljanak és vezessenek, hogy dinamizmusa érvényesüljön bennünk.” Miután két fejezetben (A keresztény egzisztencia pere; Lehet Isten nélkül is keresztény módon élni?) eloszlatja a keresztény erkölccsel kapcsolatos leggyakoribb nehézségeket és félreértéseket, elvezet a keresztény egzisztencia forrásához: Istenhez, pontosabban ahhoz az Istenhez, akit Jézus Krisztus nyilatkoztatott ki nekünk. A leghosszabb fejezet a keresztény élet döntő mozzanatának: a megtérésnek alapos és életszerű taglalása. Ezután sorra veszi a Krisztus-követés nagy tényeit: engedelmeség a parancsoknak, imádság, aszkézis. Beszél a bűnről, a keresztény felelősségről, a világgal való viszonyunkról, végül pedig az Egyházzal, mint a keresztény szentség életteréről.

A könyvhöz a kiadó szerencsés ötletéből a magyar Gánóczy Sándor, Liégé volt tanártársa írt magvas ajánlást. Így jellemzi benne a szerzőt és művét: „Az t az ideált, amelyet ebben a könyvben leír, elsősorban maga éli . . . Nem a mindent-jobban-tudó tanár jelenik meg előttünk, hanem a minden emberiért érdeklődő, táglátóköri szellem . . . Aki ezt a könyvet írta, olyan tudós, aki ismerője és szolgája a valóságos, modern életnek. Ezért szavahihető, amikor a keresztény hit gyakorlati követelményeiről ír.”

S.M.

H. Schwendenwein: Priesterbildung im Umbruch des Kirchenrechtes. (Papképzés az alakuló egyházjog idején.) Die „Institutio Sacerdotalis“ in der vom II. Vatikanum geprägten Rechtslage. Herder, Wien 1970. XXII+256 o.

A szerző 1966 óta jogtanácsosa az osztrák szerzeteselőjárók konferenciájának, Grácban a Pasztorálteol. Intézet asszisztense. Könyvével 1969-ben habilitált egyházjogból, doktorátusát Rómában az Angelicumon szerezte. A munka a Kirche und Recht sorozat 9. köteteként jelent meg.

Talán Garrone bíboros fejezte ki legtömörebben 1969-ben, miért van a sok vita, eszmecsere, cikkezés és tárgyalás a papságról, napilapokban és a püspöki zsinatokon is: „A papság kérdése ma elméleti kérdés. Nem azt kérdezzük, mit kell a papnak tennie, mi a feladata, hanem: ki a pap, miben áll a papság lényege.”

A szerző könyve ebben a zsinat utáni bizonytalanságban akar építő szándékkal beleszólni a vitákba. Lényegileg sokkal többet ad, mint amit a cím utáni várnánk. Minden szakszerűsége mellett a gyakorlati megoldások felé akar segíteni. Több, mint az Opatam Totius dokumentum kommentárja, bár ebben a nagyon rövid, mégis alapos és forradalmi aktában tisztán látja jogi felfogásunk változását: a sztatikus jogi gondolkodás helyét kell hogy adjon egy dinamikus iránynak.

Azok a fejezetek, amelyek a Kúria döntéseinek és a püspökkari konferenciák hatáskörének kérdésével foglalkoznak, ahol a küsszemináriumok tekintetében érvényesülő új zsinati felfogásról beszél, majd az újfajta szemináriumi irányítás („die Mitbestimmung der Alumen“) kérdését, a nagyobb szemináriumi közösségek helyett a kisebb csoportok ügyét mérlegeli, a nem szakemberek figyelmét is felkeltik. Nem mindennapi erudíció és korszerűség a szerző sajátos érdeme, és könyve nyereség ennek az égetően fontos és annyi szenvedéllyel tárgyalt kérdésnek higgadt felméréséhez és építő továbbvitéléhez.

A könyv megjelenéséig elérhető anyagot hűségesen regisztrálja, bírálja. A mai meggyorsult életiramban persze sokszor már messze túljutottunk próbálkozásban a szerző anyagán és tanácsain. De megalapozott, komoly szempontjait igen hasznos lesz a jövőben is újra meg újra elővenni és megfontolni.

Békési István